

Δυναμικός και στατικός τρόπος «σκέπτεσθαι»: Πώς συζητάμε με τους μαθητές μας/τα παιδιά μας;

Πήλιουρας Παναγιώτης, Σύμβουλος Α΄ ΙΕΠ

Η παρουσίαση έχει βασιστεί σχεδόν εξ ολοκλήρου στη θεωρία και στο υλικό περί δυναμικής και στατικής νοοτροπίας που έχει διατυπώσει/δημοσιεύσει η ψυχολόγος Carol Dweck (τα έτη 2006 & 2012).

Ένα επεισόδιο: **Δεν έγραψα καλά στο διαγώνισμα ...πήρα ...**
- Αντιδρούμε όλοι οι γονείς/ή οι εκπαιδευτικοί με τον ίδιο τρόπο?

Πριν από κάποιο διαγώνισμα/δοκιμασία οι γονείς βλέπουν πόσο αγχωμένο είναι το παιδί τους και προσπαθούν να του τονώσουν την αυτοπεποίθηση:

Έλα, ξέρεις κι εσύ όπως ξέρουμε κι εμείς ότι είσαι έξυπνος. Αφού το 'χεις. Σταμάτα ν' ανησυχείς λοιπόν!

Κάθε δοκιμασία είναι μέρος του ταξιδιού της μάθησης.

Εμείς νοιαζόμαστε για τη μόρφωσή σου και ξέρουμε ότι εργάζεσαι σκληρά και κάνεις τις εργασίες σου.

Είμαστε περήφανοι για την προσπάθειά σου και την επιμονή σου να γίνεσαι καλύτερος.

Νοοτροπία ανάπτυξης VS Στατική νοοτροπία

Μια ψυχολογική θεωρία
(Carol Dweck 2006, 2012)
υποστηρίζει ότι ως άτομα
μπορεί να διαθέτουμε
στατική νοοτροπία ή
δυναμική / αναπτυξιακή νοοτροπία
(τρόπο “σκέπτεσθαι”).

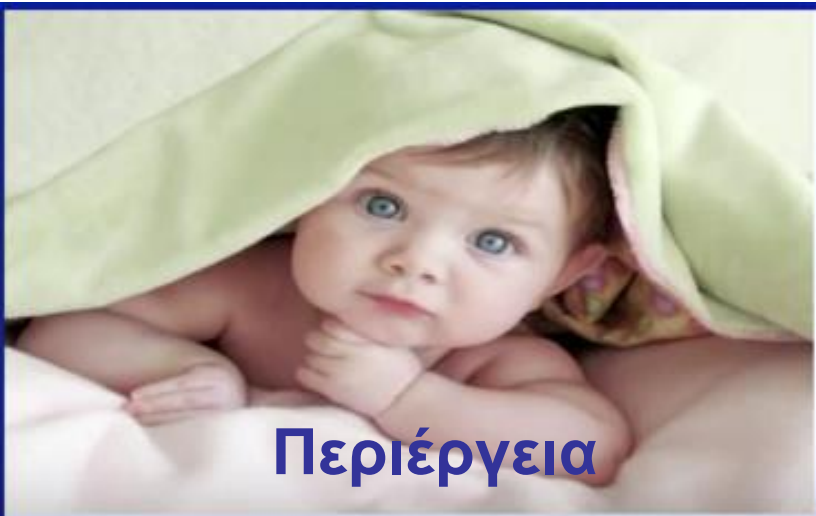
-Dweck, C. S. (2006). Mindset: The new psychology of success. New York: Random House.

- Dweck, C. S. (2012). Mindset: How You Can Fulfill Your Potential. Constable & Robinson Limited.

Carol Dweck

Τι χαρακτηρίζει τα παιδιά όταν γεννιούνται;

Περιέργεια

Συνεχής δίψα για μάθηση

Πειραματισμός

**Θέληση για να καταφέρουν
και τα δύσκολα**

... μερικά χρόνια αργότερα

Νοοτροπία ανάπτυξης & στατική νοοτροπία

- Ο τρόπος που μιλάμε και συζητάμε με τα παιδιά μας (γονείς και εκπαιδευτικοί) για τα διάφορα θέματα επηρεάζει τον τρόπο που σκέφτονται και τις παραδοχές που υιοθετούν για τη μάθηση και τις νοητικές δυνατότητες που έχουν.
- Βασικά έχουμε συνηθίσει να αντιμετωπίζουμε τα πράγματα με βάση μια στατική νοοτροπία και αυτό φυσικά το εισπράττουν και οι μαθητές μας/τα παιδιά μας. («έχουμε “κολυμπήσει” και “κολυμπάμε” σε στατικά ρεπερτόρια νοοτροπίας»)

Ερωτήματα πάνω στα ζητήματα νοοτροπίας για το πώς σκεπτόμαστε

1. Τι είναι στατική και τι δυναμική νοοτροπία σκέπτεσθαι;
2. Πώς δημιουργείται αυτή η νοοτροπία/σύνολο πεποιθήσεων;
3. Πώς λειτουργεί αυτή η νοοτροπία/σύνολο πεποιθήσεων;
4. Μπορούμε να την επηρεάσουμε και να την αλλάξουμε;

1. Τι είναι στατική και τη δυναμική νοοτροπία σκέπτεσθαι;

1. Στόχοι/αποτέλεσμα

Στατική νοοτροπία: Να δείχνω έξυπνος με κάθε κόστος

Δυναμική νοοτροπία: Να μάθω προσπαθώντας ποικιλοτρόπως (με κάθε κόστος)

#1: Goals

Fixed Mindset:
LOOK SMART AT ALL COSTS

Growth Mindset:
LEARN AT ALL COSTS

2. Προσπάθεια

Στατική νοοτροπία: Θα έρθει φυσιολογικά «η προσπάθεια είναι κάτι κακό. Εφόσον έχεις μια ικανότητα, είσαι έξυπνος δεν χρειάζεται να προσπαθήσεις»

Δυναμική νοοτροπία: Θα χρειαστεί σκληρή δουλειά & πρακτική, η προσπάθεια είναι το κλειδί. Τα παιδιά «χαίρονται να προσπαθούν και να μαθαίνουν»

#2: Effort

Fixed Mindset:
IT SHOULD COME NATURALLY

Growth Mindset:
WORK HARD, EFFORT IS KEY

3. Εμπόδια

Στατική νοοτροπία: Αποκρύπτω/αποφεύγω/φοβάμαι τα λάθη και τα εμπόδια/τις δυσκολίες

Δυναμική νοοτροπία: Εκμεταλλεύομαι/αξιοποιώ τα λάθη μου και αντιμετωπίζω τα εμπόδια και τις δυσκολίες

#3: Setbacks

Fixed Mindset
HIDE MISTAKES & DEFICIENCIES

Growth Mindset
CAPITALIZE ON MISTAKES & CONFRONT DEFICIENCIES

2. Πώς λειτουργεί αυτή η «νοοτροπία για το πώς σκεπτόμαστε»;

- Οι πεπιοθήσεις που τα παιδιά έχουν για τους **στόχους**, την **προσπάθεια** και τα **εμπόδια** επηρεάζουν τις επιλογές που κάνουν σχετικά με τη μάθησή τους.
- Τα παιδιά τείνουν να πιστεύουν ένα από τα δυο σχετικά με τη νοημοσύνη/εξυπνάδα τους:
 - Παιδιά με δυναμική νοοτροπία **πιστεύουν** ότι η νοημοσύνη τους/το σύνολο των δυνατοτήτων τους μπορεί να αναπτυχθεί. Συνήθως, αυτοί οι μαθητές/τριες θεωρούν το σχολείο ένα χώρο που μπορούν να αναπτύξουν τις ικανότητές τους και θεωρούν ότι οι προκλήσεις είναι ευκαιρίες για να μάθουν και να αναπτυχθούν.
 - Παιδιά με στατική νοοτροπία **πιστεύουν** ότι η νοημοσύνη/ το σύνολο των δυνατοτήτων τους είναι καθορισμένο από τη γέννησή τους και δεν αλλάζει ή αλλάζει πολύ λίγο με την εμπλοκή σε πρακτικές δραστηριότητες. Συνήθως, αυτοί οι μαθητές θεωρούν το σχολείο ένα χώρο όπου οι ικανότητές τους αξιολογούνται, εστιάζουν στο να φαίνονται έξυπνοι κατά τη διάρκεια της μαθησιακής διαδικασίας και μεταφράζουν τα λάθη τους ως σημάδια έλλειψης ταλέντου.

ΣΤΑΤΙΚΗ ΝΟΟΤΡΟΠΙΑ		ΔΥΝΑΜΙΚΗ ΝΟΟΤΡΟΠΙΑ
<ul style="list-style-type: none"> • Κάτι που γεννιέσαι με αυτό • Συγκεκριμένες 	Δεξιότητες	<ul style="list-style-type: none"> • Αποκτώνται με σκληρή δουλειά • Υπάρχει πάντα δυνατότητα βελτίωσης
<ul style="list-style-type: none"> • Κάτι που αποφεύγεται • Μπορεί να αναδείξουν έλλειψη δεξιοτήτων • Εύκολη παραίτηση 	Προκλήσεις	<ul style="list-style-type: none"> • Πρέπει να επιδιώκονται • Μια ευκαιρία για ανάπτυξη • Υπάρχει επιμονή
<ul style="list-style-type: none"> • Μη απαραίτητη • Κάτι που το κάνεις όταν δεν είσαι καλός σε κάτι. 	Προσπάθεια	<ul style="list-style-type: none"> • Ουσιώδης/απαραίτητη • Μονοπάτι προς τη βελτιστοποίηση μιας πρακτικής
<ul style="list-style-type: none"> • Αμυντική στάση • Το παίρνεις προσωπικά 	Ανατροφοδότηση	<ul style="list-style-type: none"> • Χρήσιμη • Κάτι από το οποίο μαθαίνεις • Εντοπίζονται τομείς εν δυνάμει βελτίωσης
<ul style="list-style-type: none"> • Το φταίξιμο σε άλλους/κατηγορούνται άλλοι • Αποθάρρυνση 	Δυσκολίες/ αποτυχίες	<ul style="list-style-type: none"> • Αξιοποιούνται ως καμπανάκι για σκληρότερη προσπάθεια την επόμενη φορά.

Νοοτροπία ανάπτυξης	Στατική νοοτροπία
Μπορώ να μάθω οτιδήποτε βάλω στόχο.	Είμαι καλός σε αυτό ή δεν είμαι.
Μπορώ να τα καταφέρω ακόμη καλύτερα.	Η δουλειά μου είναι αρκετά καλή.
Όταν αποτυγχάνω σε κάτι, επιμένω. («θα μου πάρει λίγο χρόνο παραπάνω»)	Όταν αποτυγχάνω σε κάτι, τα παρατάω. («αυτό είναι πολύ δύσκολο»)
Όταν αποτυγχάνω/μέσα από τα λάθη μου, μαθαίνω. (τα λάθη με βοηθούν να βελτιώνομαι»)	Όταν αποτυγχάνω δεν είμαι καλός («έκανα πάλι λάθος»)
Θέλω να μου λένε να προσπαθώ.	Θέλω να μου λένε ότι είμαι έξυπνος.
Θεωρώ την προσπάθεια απαραίτητη.	Θεωρώ την προσπάθεια μάταιη.
Εκμεταλλεύομαι/αξιοποιώ/μου αρέσουν οι προκλήσεις/τα δύσκολα. («χρειάζεται να κάνω μεγαλύτερη πρακτική εξάσκηση»)	Δεν μου αρέσουν οι προκλήσεις/τα δύσκολα («δεν είμαι καλός σε αυτό», «απλά δεν μπορώ να τα καταφέρω»)
Επιμένω στα εμπόδια. («θα δοκιμάσω και άλλους τρόπους και θα τα καταφέρω», «θέλω λίγο χρόνο ακόμα»)	Τα παρατάω εύκολα. («παραιτούμαι», «δεν πρόκειται ποτέ να τα καταφέρω...»)
Μαθαίνω από την κριτική.	Αποφεύγω την εποικοδομητική κριτική.
Εμπνέομαι/παρακινούμαι από επιτυχίες άλλων.	Απειλούμαι από τις επιτυχίες άλλων.

2. Πώς λειτουργεί η «νοοτροπία για το πώς σκεπτόμαστε»;

Η στατική νοοτροπία:

- δεν προσφέρει του τρόπους για να διαχειριστούμε τις δυσκολίες,
- οδηγεί στην παραίτηση,
- μας κάνει αμυντικούς, απολογητικούς ,
- (συχνά βαριόμαστε, μας οδηγεί να αντιγράφουμε, κατηγορούμε το δάσκαλο ή το υλικό) [ενώ στην ουσία προσπαθούμε να κρύψουμε το φόβο μας ή τη μη προσπάθειά μας].

Δραστηριότητα

Εσείς θεωρείτε ότι έχετε **στατική ή δυναμική νοοτροπία**; Πώς αυτή επηρεάστηκε στα σχολικά σας χρόνια από τους γονείς και τους εκπαιδευτικούς σας;

- Συζητήστε ανά τρεις-τέσσερις.
- Εξηγήστε γιατί πιστεύετε ότι έχετε αυτή την προσωπική θεωρία (στατικής ή δυναμικής νοοτροπίας)
- Ανακοινώστε στην ολομέλεια συγκεκριμένα περιστατικά/επεισόδια που σας οδήγησαν προς τον ένα ή τον άλλο προσανατολισμό (πάντα σε σχέση με τους τρεις άξονες).

Πώς η νοοτροπία επηρεάζει τη μάθηση;

Πολλές μελέτες δείχνουν ότι μαθητές που έχουν νοοτροπία ανάπτυξης αντιδρούν διαφορετικά στις δύσκολες καταστάσεις και βελτιώνονται συνεχώς στο σχολείο με την πάροδο του χρόνου.

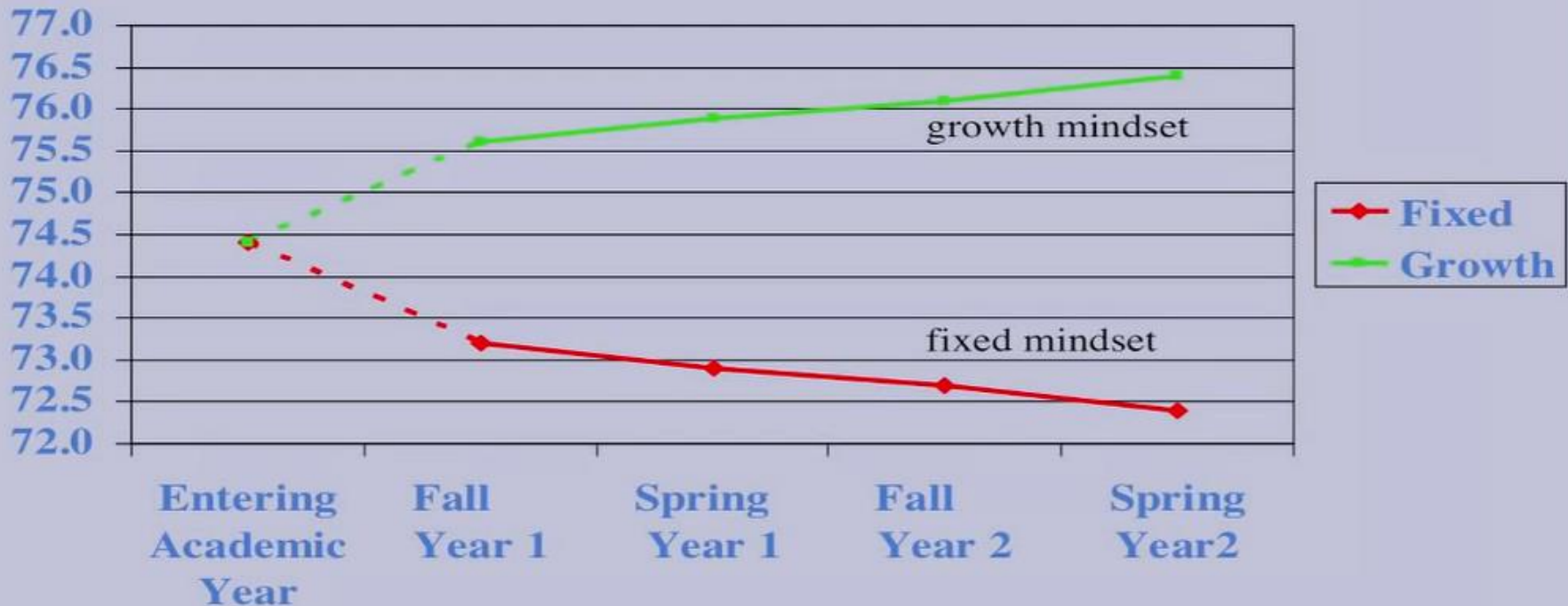
Τα παιδιά που κατανοούν ότι ο τρόπος σκέψης τους μπορεί να βελτιωθεί –που έχουν νοοτροπία ανάπτυξης- κατά κανόνα τα πάνε καλύτερα στο σχολείο γιατί έχουν μια δυναμική άποψη για τη μάθηση. Εστιάζουν στη βελτίωσή τους και θεωρούν την προσπάθεια ως τρόπο να αυξήσουν τις ικανότητές τους. Βλέπουν την αποτυχία σα φυσικό μέρος της μαθησιακής διαδικασίας.

Αντιθέτως, μαθητές που έχουν στατική νοοτροπία –που πιστεύουν ότι η ευφυΐα είναι σταθερή- τείνουν να εστιάζουν στην αξιολόγηση. Ενδιαφέρονται περισσότερο να αποδείξουν ότι είναι έξυπνοι ή να κρύψουν ότι δεν είναι. Και αυτό σημαίνει ότι τείνουν να αποφεύγουν καταστάσεις στις οποίες μπορεί να αποτύχουν ή θα χρειαστεί να εργαστούν σκληρά.

2. Πώς λειτουργεί αυτή η «νοοτροπία για το πώς σκεπτόμαστε»;

Math Grades: 7th & 8th Grade Blackwell, Dweck, & Trzesniewski (2007)

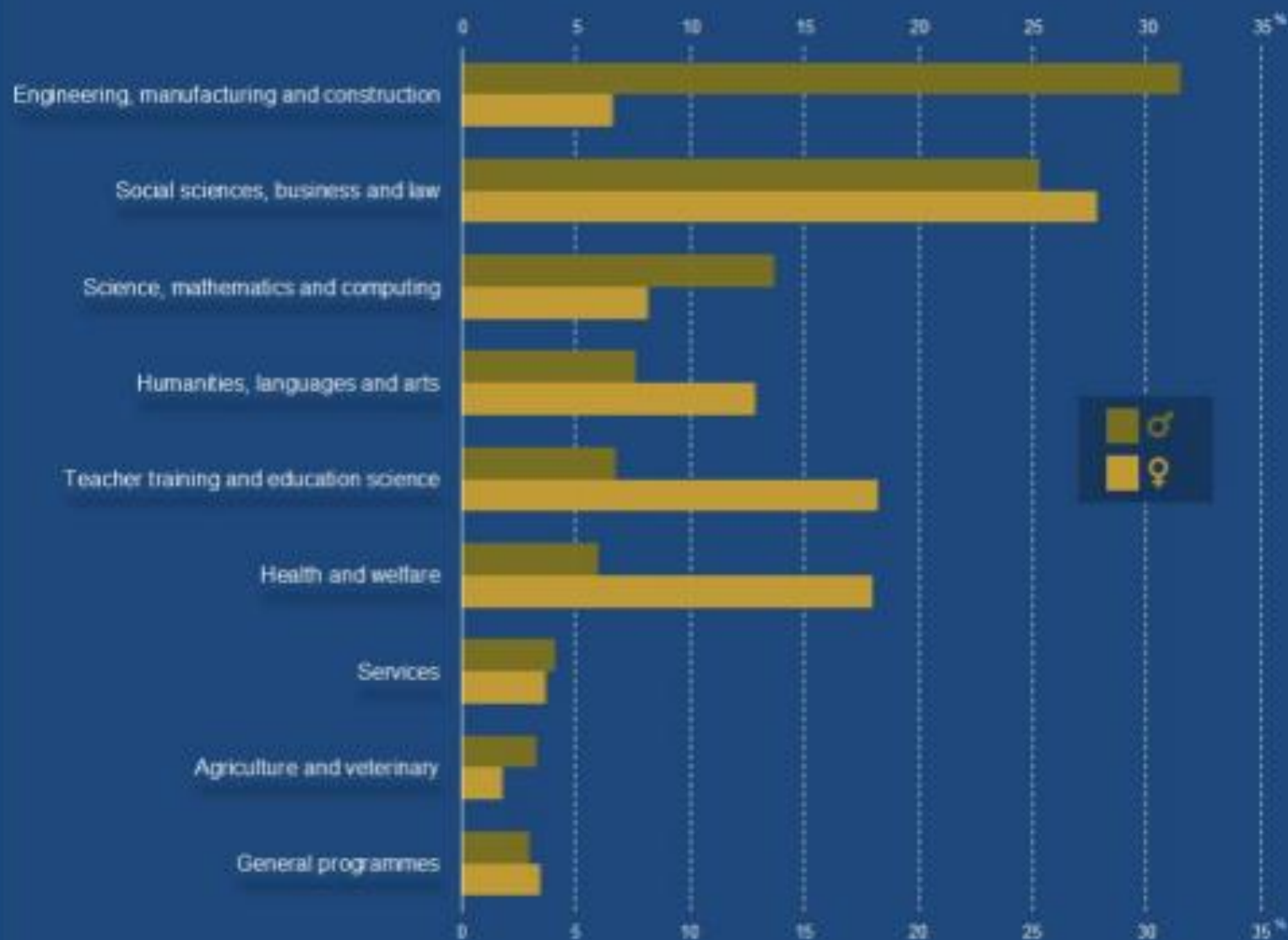
YOUNG
MINDS
13

Fields of education studied, by gender

Average distribution for tertiary-educated adults (25-64 year-old non-students)

Fields of education are ranked in descending order of the share of men who studied in this specific field.
Source: Survey of Adult Skills (2012, 2015) in Education Indicators in Focus N°45 (October 2016)

Ο εγκέφαλος αλλάζει και αναπτύσσεται σε όλη τη διάρκεια της ζωής μας – μια διαδικασία που ονομάζεται πλαστικότητα των νευρώνων (neuroplasticity).

4 μύθοι για τη στατική και δυναμική νοοτροπία

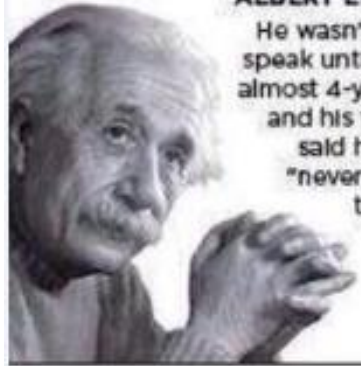
Η πεποίθηση ότι οι μαθητές με υψηλές δυνατότητες είναι πιο πιθανόν να παρουσιάζουν μια δυναμική νοοτροπία.

Η πεποίθηση ότι η επιτυχία στο σχολείο συνδέεται με μια δυναμική νοοτροπία.

Η πεποίθηση ότι η επιβράβευση και ιδιαίτερα η επιβράβευση της ευφυΐας ενθαρρύνει και οδηγεί στη δυναμική νοοτροπία.

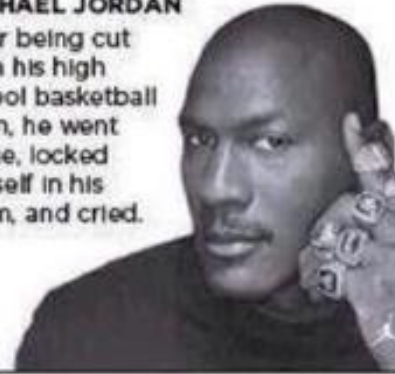
Η πεποίθηση ότι η εμπιστοσύνη στην ευφυΐα μας οδηγεί να αντιμετωπίζουμε τα πράγματα με δυναμική νοοτροπία.

FAMOUS FAILURES

ALBERT EINSTEIN

He wasn't able to speak until he was almost 4-years-old and his teachers said he would "never amount to much"

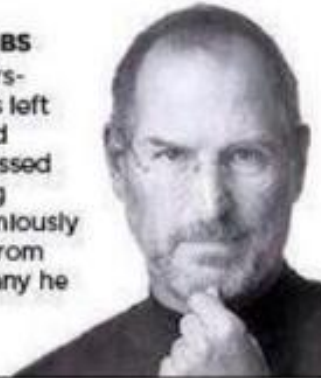
MICHAEL JORDAN

After being cut from his high school basketball team, he went home, locked himself in his room, and cried.

WALT DISNEY

Fired from a newspaper for "lacking imagination" and "having no original ideas."

STEVE JOBS

At 30-years-old he was left devastated and depressed after being unceremoniously removed from the company he started.

OPRAH WINFREY

Was demoted from her job as a news anchor because she "wasn't fit for television."

THE BEATLES

Rejected by Decca Recording Studios, who said "We don't like their sound—they have no future in show business."

**IF YOU'VE NEVER FAILED,
YOU'VE NEVER TRIED ANYTHING NEW**

3. Πως «η νοοτροπία για το πώς σκεπτόμαστε» διαμορφώνεται/μεταδίδεται;

Η αλληλεπίδρασή μας με τους μαθητές/τα παιδιά τους/τα οδηγεί συχνά να αποκτούν μια νοοτροπία που τελικά τα κάνει να φοβούνται ή το αντίθετο:

- τις προκλήσεις
- την προσπάθεια
- τα εμπόδια
- τα λάθη
- την αποτυχία
- τον μόχθο
- τη δέσμευση
- την αξιολόγηση

Μηνύματα για την επιτυχία

Τι λέμε:

Τι ακούν τα παιδιά:

Το 'μαθες αμέσως!
Είσαι πολύ έξυπνη

Κοιτάξτε μια ζωγραφιά!
Καλέ αυτή είναι ο νέος
Πικάσο!»

Είσαι καταπληκτικό μυαλό!
Πήρες άριστα δίχως να
κάνεις ούτε επανάληψη!

Αν δεν το μάθω
γρήγορα δεν είμαι
αρκετά έξυπνη

Αν πιάσω να ζωγραφίσω
κάτι δύσκολο θα
καταλάβουν όλοι ότι δεν
είμαι ο νέος Πικάσο

Αν κάνω επανάληψη
δε θα με θεωρούν
πια καταπληκτικό
μυαλό

Every
word we
utter in
front of
kids has
the
ability to
make or
break
their
spirits.

@bethhill2829

Never
forget that.

Bethany Hill

3. Πως «η νοοτροπία για το πώς σκεπτόμαστε» διαμορφώνεται/μεταδίδεται;

Μια διάσταση που έχει επικεντρωθεί η έρευνα είναι οι **τρόποι λεκτικής επιβράβευσης (έπαινος, εγκωμιασμός, παίνεμα) γονέων, εκπαιδευτικών, ...** και πώς αυτοί οι τρόποι (επικοινωνιακά ρεπερτόρια) επηρεάζουν προς μια στατική ή δυναμική νοοτροπία.

Δραστηριότητα

Εσείς τι **λεκτικές επιβραβεύσεις/ανατροφοδοτήσεις** χρησιμοποιείτε με τους μαθητές σας/ τα παιδιά σας, όταν επιτυγχάνουν και όταν αποτυγχάνουν; Τι νοοτροπία αυτά τα ρεπερτόρια «επικοινωνούν»;

Super!

Lovely!

Awesome!

Magnificent!

That's fantastic!

Terrific!

Aren't you clever!

Well done!

Delightful!

Really Amazing!

Wonderful!

Superb!

That's *Lovely!*

Great!

Stupendous!

Beautiful!

Fabulous!

Amazing

What talent!

Very good indeed

Unbelievable!

Wotta St

Επιβράβευση/ανατροφοδότηση & δυναμική νοοτροπία

Δεν επιβραβεύουμε:

- Όχι επιβράβευση της ευφυΐας /«εξυπνάδας» ή του ταλέντου.

Τι να επιβραβεύουμε/ανατροφοδοτούμε:

Την **προσπάθεια** και τις **στρατηγικές** που οδηγούν σε επιτυχία.

- Επιβράβευση της **προσπάθειας** (διαδικασίας που συμμετέχουν τα παιδιά), της **στρατηγικής**, της **συγκέντρωσης**, της **προόδου**.
- Η επιβράβευση της διαδικασίας δημιουργεί σκληραγωγημένα και ευπροσάρμοστα παιδιά. (σταδιακά μεγαλύτερη προσπάθεια, περισσότερες στρατηγικές, για μεγαλύτερο χρονικό διάστημα και περισσότερη υπομονή όταν αντιμετωπίζουν δυσκολότερα προβλήματα)
- Επιβραβεύουμε την **επιμονή**, την **ανθεκτικότητα**, την **προσαρμοστικότητα**, τη **μάθηση**.
- Επιβράβευση με σύνεση.

Χρησιμοποιούμε τη «γλώσσα» της δυναμικής νοοτροπίας

Στρατηγικές

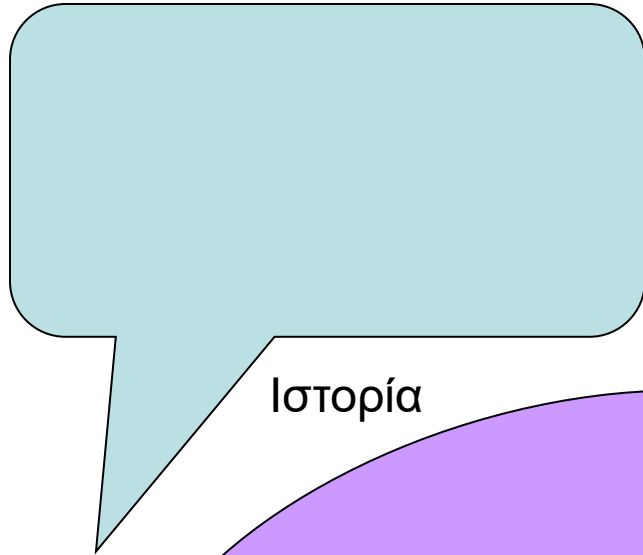
- Όταν ακούμε ή προσφέρουμε έναν έπαινο, αναρωτιόμαστε: «Τι επαινείται; Είναι **προσπάθεια, στρατηγική, επιμονή, εστίαση** και **βελτίωση** ή ο έπαινος απευθύνεται σε κάποια στατικά χαρακτηριστικά και δυνατότητες;
- Όταν το παιδί μας/ο μαθητής μας κάνει λάθη, αναρωτιόμαστε “**Πώς η αντίδρασή μας επηρεάζει τη μελλοντική συμπεριφορά του;**». Η συμπεριφορά μου ενθαρρύνει τη μάθηση και την ανάπτυξη του ή τον «οδηγεί/προσανατολίζει» να αποφεύγει τις μελλοντικές προσκλήσεις;
- Όταν εμείς (εκπαιδευτικοί & γονείς) ή τα παιδιά μας επικοινωνούμε τη στατική ή τη δυναμική νοοτροπία την αναγνωρίζουμε και την καταγράφουμε ή την αναδεικνύουμε! Προσπαθούμε σταδιακά να τη μετασχηματίσουμε ή να τη στηρίξουμε και να την αναδείξουμε.

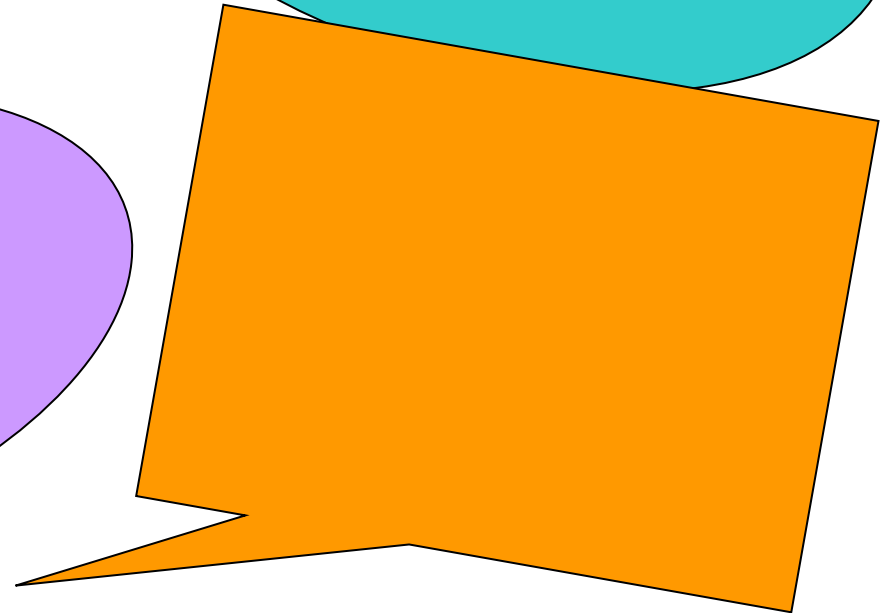
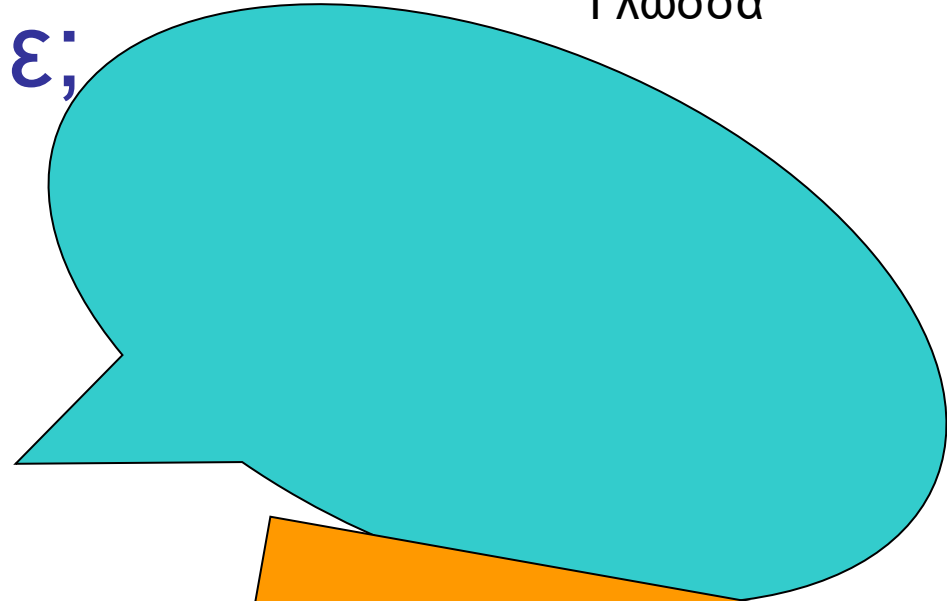
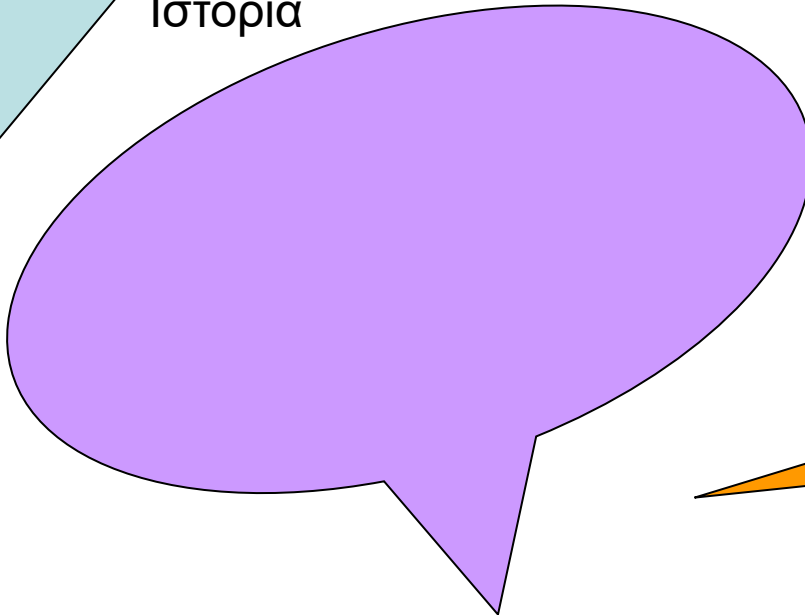
Πώς επιβραβεύουμε;

Γλώσσα

Μαθηματικά

Ιστορία

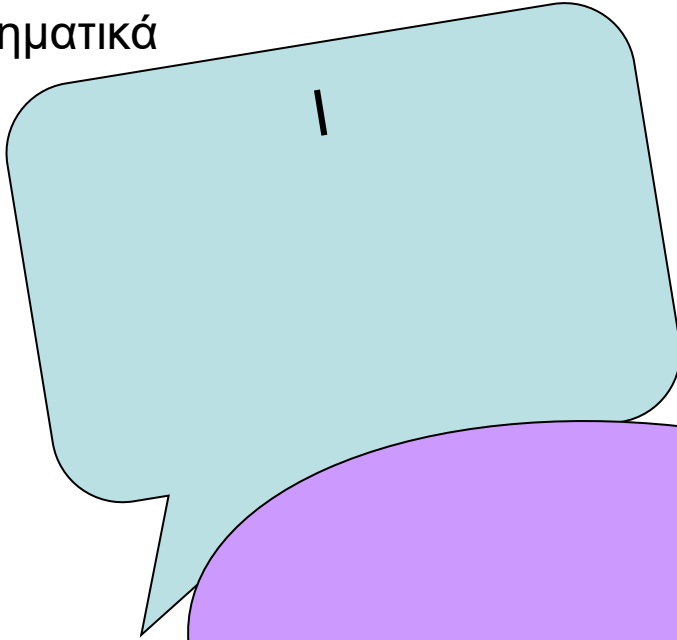

Αποτέλεσμα
δοκιμασίας

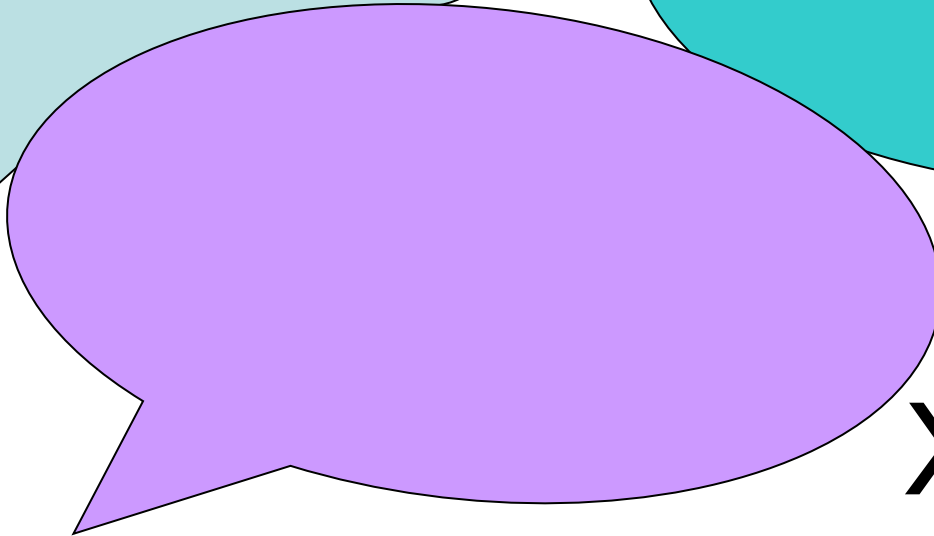
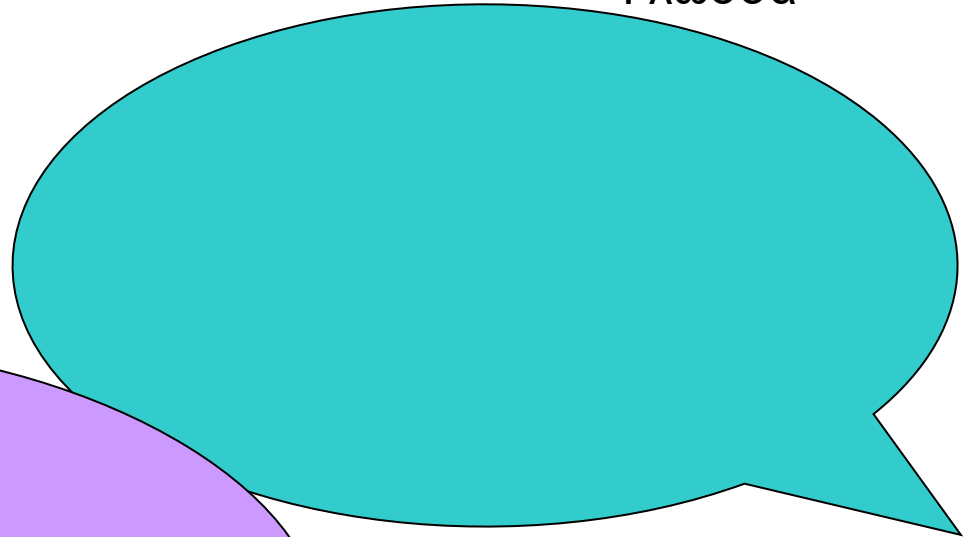

Και όταν το παιδί δεν τα έχει καταφέρει καλά σε κάτι;

Μαθηματικά

Γλώσσα

- Πόσες φορές θα στο πω;
~~X~~- Έχω κουραστεί να σου
λέω συνέχεια τα ίδια.

Ο προσανατολισμός είναι ως εκπαιδευτικοί αλλά και ως γονείς να έχουμε ως στόχο να επαινούμε την **προσπάθεια**, την **πρόοδο** και τη **δέσμευση** αντί να επαινούμε το ταλέντο και το αποτέλεσμα.

«Πράγματι προετοιμάστηκες καλά για αυτό το τεστ και η πρόδοός σου το αποδεικνύει»

«Μου άρεσε που χρησιμοποίησες διαφορετικές στρατηγικές μέχρι που τα κατάφερες»

«Αυτή η δουλειά είναι πραγματικά πολύ καλή. Μίλησέ μου για αυτήν... Πώς το έκανες;»

«Αυτή η εργασία ήταν πραγματικά μεγάλη και δύσκολη. Σε θαυμάζω για την επιμονή σου να την τελειώσεις»

• «Κάθε άνθρωπος μαθαίνει με διαφορετικό τρόπο. Ας ψάξουμε να βρούμε ποιος είναι ο πιο κατάλληλος για σένα»

«Ξέρω ότι νόμιζες ότι οι εργασίες του σχολείου είναι εύκολες και ανησυχείς τώρα που τα πράγματα δυσκολεύουν. Είμαι ενθουσιασμένος που πίεσες τον εαυτό σου και εργάστηκες σκληρά για να μάθεις δύσκολα πράγματα»

• Μ' αρέσει που προσπάθησες τόσο πολύ για αυτό. Έλα να δουλέψουμε λίγο παρέα να δούμε τι δεν κατάλαβες.»

«Με ικανοποίησε πολύ ο τρόπος που δούλεψες σ' αυτή την εργασία. Τώρα έχεις μάθει πολλά που μπορείς να τα χρησιμοποιήσεις ξανά στο μέλλον»

«Ο καθένας έχει τους δικούς του ρυθμούς. Μπορεί να σου πάρει λίγο παραπάνω να το συλλάβεις και να εξοικειωθείς μ' αυτό, αλλά αν συνεχίσεις να δουλεύεις με τέτοιο ζήλο σίγουρα θα το καταφέρεις.»

Πώς να μιλάμε για να ενθαρρύνουμε τη δυναμική νοοτροπία

«Έχεις σταθερά
χαρακτηριστικά
και αυτά κρίνω»

Στατική
νοοτροπία

«Είσαι ένα
αναπτυσσόμενο άτομο
και με ενδιαφέρει
η ανάπτυξή σου».

Δυναμική
νοοτροπία

Don't praise
achievement

**PRAISE
EFFORT**

DON'T PRAISE

- Intelligence
- Natural talent
- Speed of completion
- Being, 'The Best'

*"Becoming is better
than being."
Carol Dweck*

CITY
ACADEMY
NORWICH

**Μην
ανατροφοδοτείτε
το αποτέλεσμα**

Ανατροφοδοτήστε
την προσπάθεια

**Μην
ανατροφοδοτείτε**

Τη νοημοσύνη

Το φυσικό ταλέντο

Την ταχύτητα
ολοκλήρωσης μια
εργασίας

Τον καλύτερο/τη
καλύτερη

Αναζητώντας εναλλακτικά επικοινωνιακά ρεπερτόρια

- «Είσαι (τόσο) έξυπνος!»
- «Ο Γιώργος είναι ζωηρός»
- «Πόσες φορές θα πρέπει να το πω/να το ξανακάνουμε για να το καταλάβεις;»
- «Έχω κουραστεί να σου λέω το ίδιο και το ίδιο πράγμα.»
- «Ασχολήσου με την εργασία και μην χαζεύεις.»

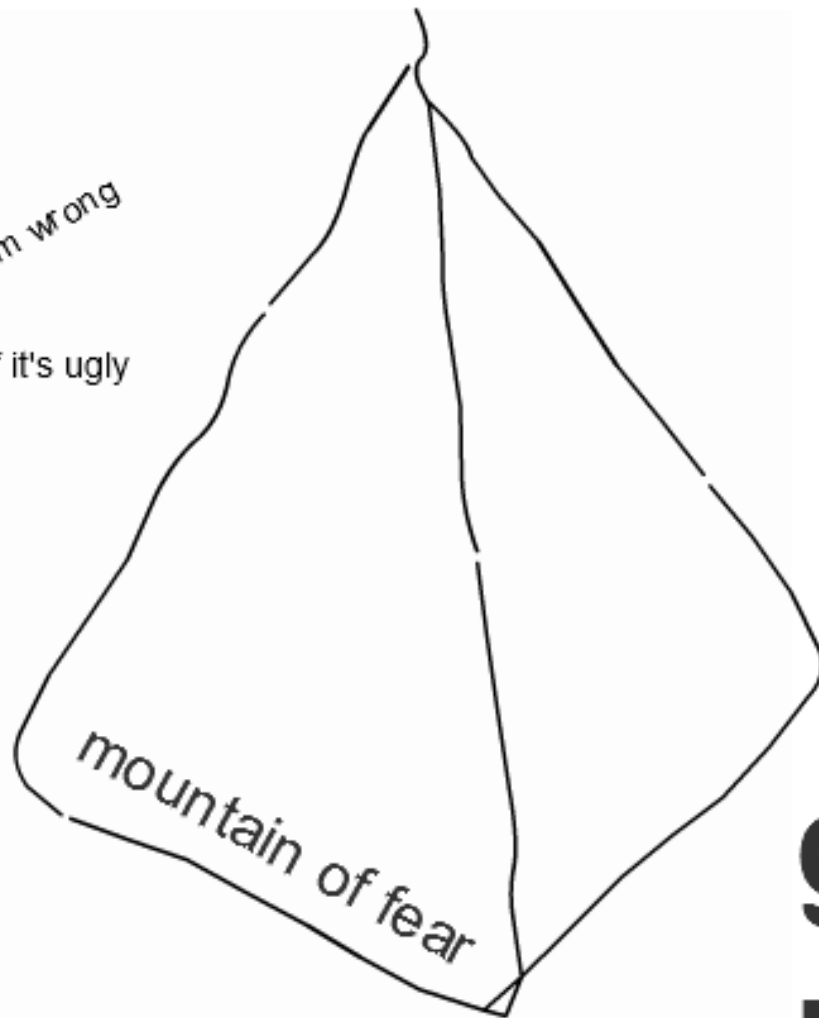
Αποφεύγετε να
λέτε:

«Είσαι τόσο
έξυπνη/ος!»

Εναλλακτικά
μπορείτε να
πείτε ...

- Προσπάθησες πραγματικά πολύ σκληρά σε αυτή την εργασία...
- Δεν τα παράτησες ούτε μια στιγμή, παρά τις δυσκολίες που συνάντησες...
- Έχεις τόσο θετική στάση
- Πραγματικά έχεις βελτιωθεί ...
- Τι δημιουργική λύση που έδωσες στο πρόβλημα...
- Συνεργάστηκες πολύ καλά με την ομάδα σου ...
- Είναι πολύ σημαντικό που ακούς και λαμβάνεις υπόψη σου τις απόψεις των άλλων ...

what if I'm wrong
what if it's ugly
what if they don't like me
what if I lose
what if I mess up

cool jets...
another
adventure

**growth
mindset**

4. Πώς μπορούμε να αλλάξουμε τη νοοτροπία των μαθητών μας/παιδιών μας;

- Λειτουργούμε ως **μοντέλα** πρακτικών δυναμικής νοοτροπίας.
- **Δείχνουμε** στα παιδιά ότι η «ευφυΐα» τους δεν είναι στατική αλλά αντιθέτως αναπτύσσεται.
- Χρειάζεται να τους κάνουμε **να πιστέψουν ότι μπορούν να βελτιώνονται διαρκώς**.
- Τους υποστηρίζουμε κατάλληλα έτσι ώστε αναπτύξουν στρατηγικές για το πώς θα βελτιώνονται (π.χ. **αναστοχασμός**).
- Τους καθιστούμε σταδιακά όλο και πιο υπεύθυνους για τη μάθησή τους (**αυτονομία**).
- Τους **εξηγούμε** τι είναι η δυναμική νοοτροπία και πώς μπορεί να τους βοηθήσει.

Τρεις τρόποι για να προωθήσετε τη δυναμική νοοτροπία

- **Αναγνωρίζουμε τη δική μας νοοτροπία.** Λαμβάνουμε υπόψη μας τις σκέψεις μας και τα μηνύματα που επικοινωνούμε με τα λόγια και τις πράξεις μας.
- **Επαινούμε/ανατροφοδοτούμε την προσπάθεια.** Επαινώντας τα παιδιά για την «εξυπνάδα» τους τούς λέμε ότι η επιτυχία οφείλεται στο έμφυτο ταλέντο, ενώ εστιάζοντας στη διαδικασία τα βοηθάμε να δουν ότι η προσπάθεια οδηγεί στην επιτυχία.
- **Διδασκόμαστε από την αποτυχία.** Όταν οι εκπαιδευτικοί ή οι γονείς μιλούν θετικά για τα λάθη τα παιδιά αρχίζουν να σκέφτονται το λάθος ως φυσικό μέρος της διαδικασίας της μάθησης.

Η αποτυχία ως διαδικασία ανάπτυξης δυναμικής νοοτροπίας μέσω κοινωνικής μίμησης

Τα παιδιά μαθαίνουν μέσω κοινωνικής μίμησης. Ένα από τα πιο δυναμικά εργαλεία για την ανάπτυξη δυναμικής νοοτροπίας είναι η λειτουργία μας ως πρότυπα/μοντέλα στην περίπτωση αποτυχίας μας και πως αυτή την αντιμετωπίζουμε.

Συμφωνείτε ή διαφωνείτε με τις παρακάτω προτάσεις;

- «Τα αποτελέσματα μιας αποτυχίας είναι αρνητικά και πρέπει να αποφεύγεται.»
- «Η εμπειρία της αποτυχίας συνεισφέρει στην βελτίωση της απόδοσης και της παραγωγικότητας»
- «Η εμπειρία της αποτυχίας διευκολύνει τη μάθηση και την ανάπτυξη.»

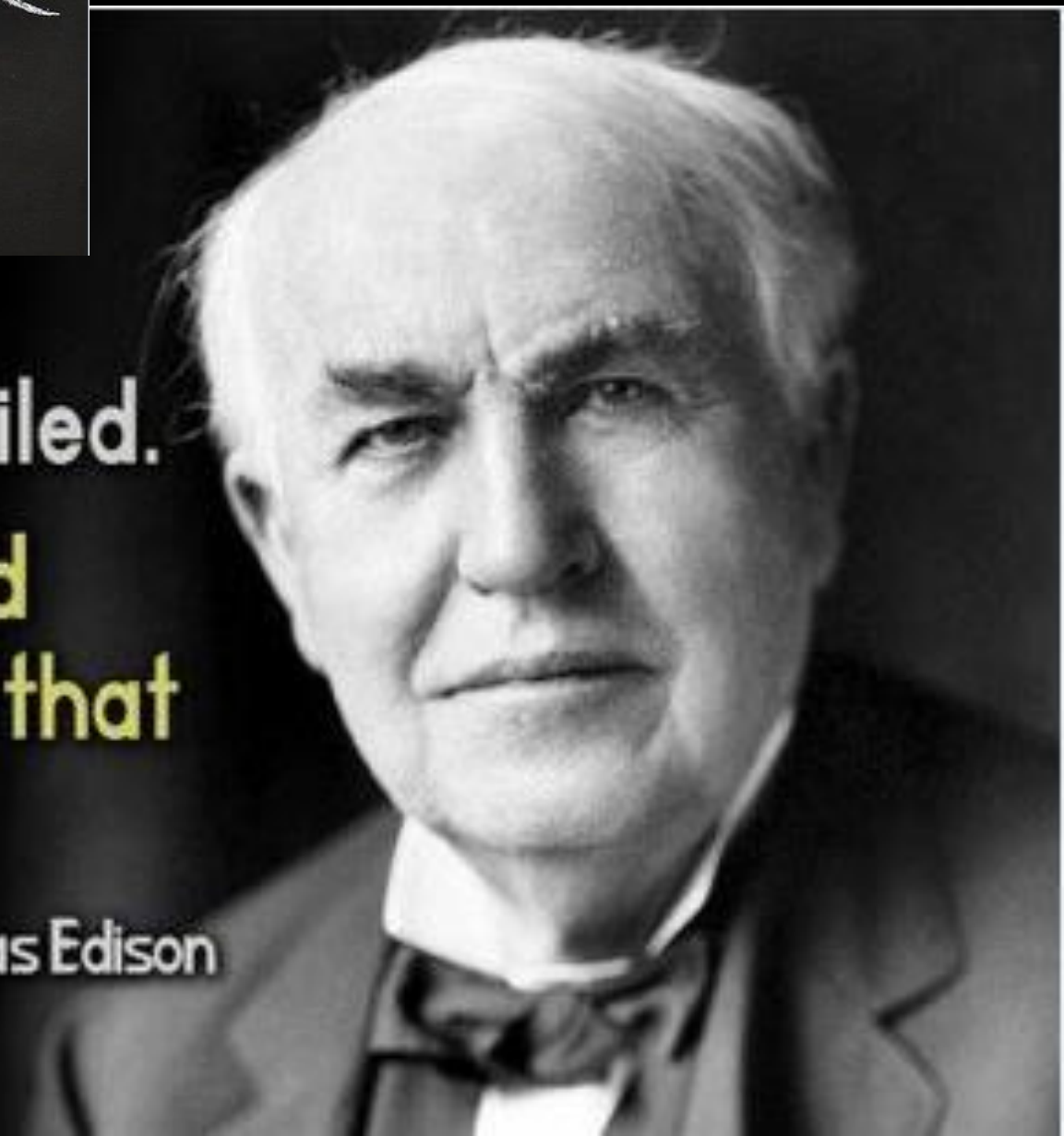
- Η μάθηση και η βελτίωση είναι πιο σημαντικά από τους βαθμούς και την απόδοση.

- **Η αποτυχία είναι κάτι θετικό εάν τη δεις ως μια ευκαιρία για μάθηση και ανάπτυξη.** (αυτό σημαίνει ότι δεν πρέπει να τα παρατάς όταν αποτυγχάνεις αλλά το ακριβώς αντίθετο).

~~impossible~~
~~unable~~

“I have not failed.
I've just found
10,000 ways that
won't work.”

~ Thomas Edison

Success

what people think
it looks like

Success

what it really
looks like

Failure is instructive. The person who really thinks learns quite as much from their failures as from their successes.

– JOHN DEWEY

"If students are afraid of mistakes, then they're afraid of trying something new, of being creative, of thinking in a different way."
~ Alina Tugend

Τα λάθη: Μάθηση στην πράξη

- “A life spent making mistakes is not only most honorable but more useful than a life spent doing nothing”

George Bernard Shaw

- “It is well to cultivate a friendly feeling towards error, to treat it as a companion inseparable from our lives, as something having a purpose which it truly has.”

Maria Montessori

Δραστηριότητα

Πώς μπορούμε να προωθήσουμε μια θετική οπτική για τον τρόπο που τα παιδιά αντιμετωπίζουν τις αποτυχίες και τα λάθη τους.

- Συζητάμε στην ομάδα μας.

Types of Mistakes

Δραστηριότητα

**Τρόποι/στρατηγικές/
διδακτικοί χειρισμοί**
που βοηθούν τους
μαθητές μας να
μάθουν μέσω των
λαθών τους.

9 τρόποι να βοηθήσουμε τους/τις μαθητές/τριές μας να μάθουν/να μαθαίνουν μέσα από τα λάθη τους.

1. Τους επικοινωνούμε (κατά τη διάρκεια της μαθησιακής διαδικασίας) το μήνυμα να αντιμετωπίζουν τα λάθη τους ως πηγή κατανόησης/ αφετηρία/έναυσμα για βαθύτερη κατανόηση.
2. Φροντίζουμε με κατάλληλους διδακτικούς χειρισμούς να αυξηθούν τα κίνητρα τους για μάθηση και η αυτοεκτίμησή τους, παρακινώντας τους να αντιμετωπίζουν/διορθώνουν με επιτυχία τα λάθη τους αναστοχαζόμενοι/ες επί αυτών.
3. Καθιστούμε ενήμερους/ες τους μαθητές/τριές μας για την αξία των λαθών στη μαθησιακή διαδικασία, αναγνωρίζοντας τη σημασία των λαθών ως πολύτιμων οδηγών και των εκπαιδευτικών, επίσης.
4. Δημιουργούμε ένα μαθησιακό κλίμα που επιτρέπει τα λάθη/που επικοινωνεί το μήνυμα ότι τα λάθη είναι μέρος της μαθησιακής διαδικασίας/των τροχιών μάθησης μαθητών/μαθητριών/εκπαιδευτικών.

Δραστηριότητα

**Τρόποι/στρατηγικές/
διδακτικοί χειρισμοί**
που βοηθούν τους
μαθητές μας να
μάθουν μέσω των
λαθών τους.

- 9 τρόποι να βοηθήσουμε τους/τις μαθητές/τριές μας να μάθουν/να μαθαίνουν μέσα από τα λάθη τους.
5. Επιτρέπουμε ποικιλία λαθών (εμπλέκοντας τους/τις μαθητές/τριές μας σε ποικίλα μη μονοδιάστατα μαθησιακά έργα).
6. Προσφέρουμε έγκαιρη και στοχευμένη ανατροφοδότηση, έτσι ώστε οι μαθητές/τριες να μπορούν να ανταποκριθούν και να μάθουν μέσα από τα λάθη τους.
7. Εντοπίζουμε/αναλύουμε τις βασικές αιτίες των λαθών ή τα εμπόδια/ εναλλακτικές ιδέες/ δισαιθήσεις των μαθητών/τριών και τα αξιοποιούμε.
8. Ενθαρρύνουμε την ατομική διόρθωση λαθών ως επιθυμητής συνήθειας/καλής πρακτικής μάθησης.
9. Αξιοποιούμε εργαλεία των ΤΠΕ που υποστηρίζουν τους/τις μαθητές/τριες στα λάθη τους/προσφέρουν την επιθυμητή ανατροφοδότηση.

ΕΡΩΤΗΜΑΤΟΛΟΓΙΟ

Αγαπητέ μαθητή ή μαθήτριά,

Θα θέλαμε να απαντήσεις με ιδιαίτερη προσοχή στις ερωτήσεις που ακολουθούν. Το ερωτηματολόγιο είναι ανώνυμο και φυσικά δεν θα δοθεί στο δάσκαλό σου ή τη δασκάλα σου. Οι δικές σου όμως απαντήσεις θα μας βοηθήσουν σημαντικά στην έρευνά μας που έχει στόχο τη βελτίωση της διδασκαλίας των Φυσικών Επιστημών στο Δημοτικό Σχολείο.

1. Αφήνοντας μια πέτρα από το χέρι μας, αυτή πέφτει. Πώς συμβαίνει αυτό;

Η πέτρα έχει βάρος και πέφτει. Ανάλογα με το βάρος της θα πέσει πιο γρήγορα ή πιο αργά.

2. Ας φανταστούμε τώρα ότι στεκόμαστε πάνω στο φεγγάρι κρατώντας μια πέτρα και την αφήνουμε.

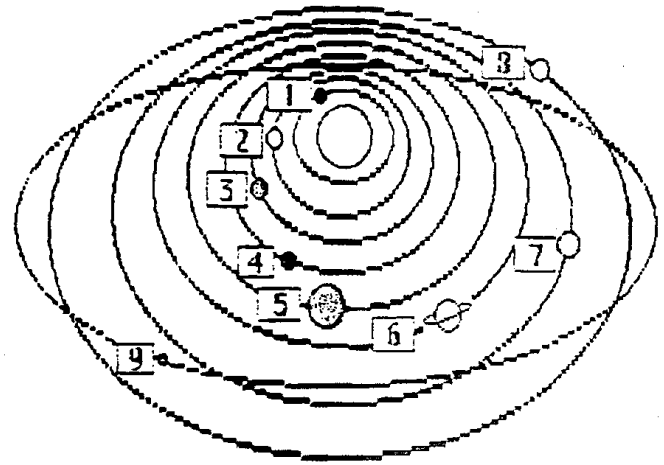
Τι πιστεύεις ότι θα συμβεί;

Δικαιολόγησε την άποψή σου.

Η πέτρα θα πετάει γιατί δεν υπάρχει βαρύτητα στο φεγγάρι.

3. Γνωρίζουμε ότι οι πλανήτες περιφέρονται γύρω από τον ήλιο.
Μπορείς να εξηγήσεις πως συμβαίνει;

Ο ήλιος με τη θερμότητά του δίνει τον γύρω αέρα κι έτσι η πλανήτες κινούνται με ρεύματα.

4. Γράψε τρεις προτάσεις με τη λέξη «βαρύτητα»

Είναι δύσκολο να καταλάβεις για τη βαρύτητα

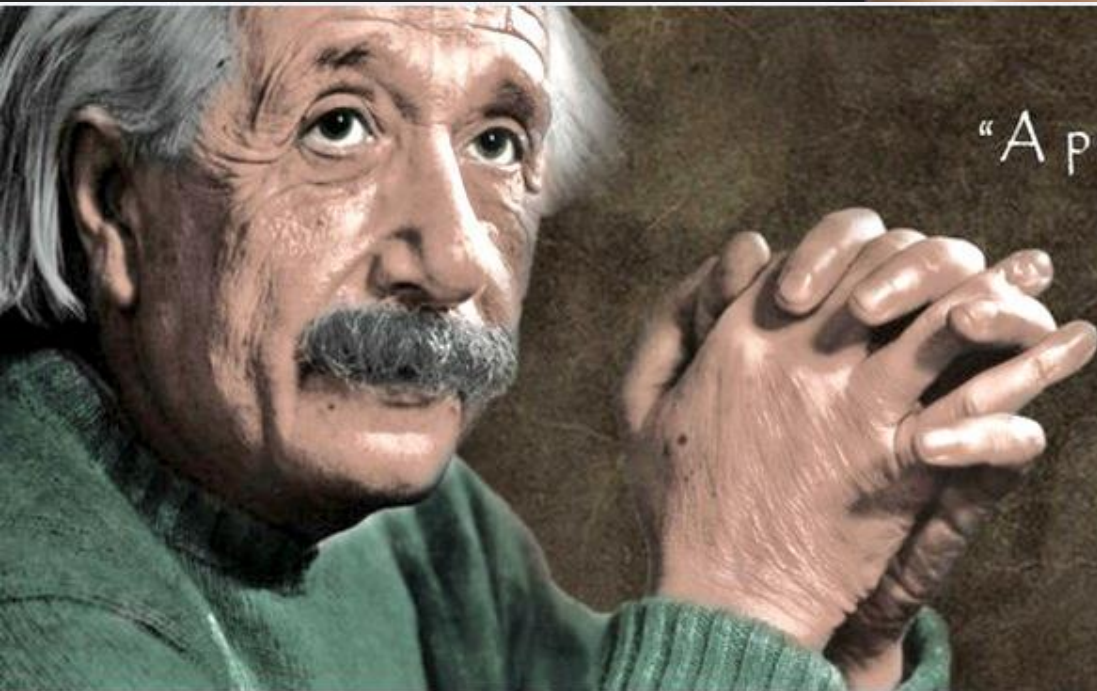
Η βαρύτητα είναι ένα φυσικό

Η βαρύτητα δεν βλέπεται!!!

Mistakes are
PROOF
that you are
TRYING

MISTAKES ARE
WELCOME IN
MY
CLASSROOM.
-@TEACHERTOOLKIT

“A person who never made
a mistake never tried
anything new.”

-Albert Einstien

"If we want our students to develop innovation skills, we need to be open to risk-taking and mistakes."

- Laura Taddei in Education Week Teacher

"One of the most important conversations we can have with our children is what we mean by success."

- Alina Tugend

Δραστηριότητα

- Διαχείριση της εργασίας στο σπίτι
 - Τι κάνουμε όταν ο μαθητής μας/το παιδί μας δεν διαχειρίζεται σωστά τις εργασίες του στο σπίτι; Π.χ. Ξεχνάει να τις κάνει ή κάνει πολλά λάθη;
 - Τι του λέμε;

Τι ρωτάμε τα παιδιά όταν επιστρέφουν από το σχολείο?

.....

- Τι έκανες σήμερα που σε έκανε να σκεφτείς/να λειτουργήσει το μυαλό σου;
- Τι έμαθες από αυτό το πρόβλημα;
- Τι λάθος έκανες που σε «δίδαξε» κάτι; Τι μπορείς να κερδίσεις από αυτό το λάθος;
- Κάτι που έκανες σήμερα και προσπάθησες πολύ για να το καταφέρεις;
- Τι είναι αυτό που σε βόηθησε τελικά;
- Μια νέα στρατηγική που έμαθες;
- Ποιες στρατηγικές σκέφτεσαι να χρησιμοποιήσεις μια επόμενη φορά;
- Αντιμετώπισες σήμερα κάποια πρόκληση;
- Σε δυσκόλεψε κάτι;
- Τι θα κάνεις για να βελτιώσεις τη δουλειά σου;
- Τι θα κάνεις για να λύσεις αυτό το πρόβλημα;

Η πεποίθηση της βελτίωσης και η δύναμή της

- Αντί για χαμηλό βαθμό «Όχι ακόμη»

[https://www.youtube.com/watch?v= X0mgOOSpLU](https://www.youtube.com/watch?v=X0mgOOSpLU)

Η δύναμη του «ακόμη»

«Έχω πίστη στις δυνατότητές σου και με την προσπάθεια θα τα πηγαίνεις όλο και καλύτερα!»

- Δεν είμαι καλός στα ...
- Δεν μπορώ να το κάνω ...
- Προσπάθησα αλλά δεν τα κατάφερα ...

ακόμη!

Ευχαριστώ!